① गया महात्म्ये
संवत - 1826 (१८२६) 29
पेज - 1
- 23.5 X 12 X 0.1 c.m.

[illegible]

. . .   .

गया महात्म्ये सनत्कुमारनारद संवादे अ० ८ सोऽध्याय:

② पेज = 1
विषय = पूजा
= 17.2 X 12.5 X 0.1 c.m.

ओं स्वस्ति श्री गणेशायनमः १२ ओं तत्सत

. . .   .

ओ वयः [illegible]

③ श्री सुबोधिनी होम पद्धति
संवत - १९१६

लेखक - गंगाराम

पेज = 1
= 25 × 11 × 0.1 c.m.

दशां गतोजीवः श्रुतोभोज... तया सौरा...तुसानीयतु

गंगा रामेषा स्वपठनार्थं श्री राम सहाय

(4) विषय - व्याकरण
- 28 × 10.5 × 0.1 c.m.
पेज = 2

व्यार्थ संरान वाप्रेरणां प्रवर्तनं तत्र तुपादपः स्वां

ह्रस्वः पूर्व संबोधिनोदीर्घस्य ह्रस्वः

(5) 30 × 10.5 × 0.1 c.m.
पेज = 2

विषय - व्याकरण

पामः वामः सोमनद्दवटयोः पद्मं पक्ष्योरोग

पाजः रूपसिः विल्वादिलात डापीनः प्रोतेर्डः

५१०

तुत्र्य गृहे तिष्ठति पुस्तकं ॥ सर्पाग्निचौरजनितं भयं तस्य न
पूजयेत्सततं यत्तु पुस्तकं मुनिपुंगव ॥ गृहे तस्य स्थिता लक्ष्मी न
सन्नाचन्न विष्यति ॥ सूत उवाच ॥ सनत्कुमारो मुनिपुंगवाय पु
ण्यां कथां चापनिवेद्य न त्वा स्वमाश्रमं रम्य वने रूपेतां विसृज्य
संगीतगुहां जगाम ॥ इति श्री वायुपुराणे श्री श्वेतवाराहकल्पे
गयामाहात्म्ये सनत्कुमारनारदसंवादे अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥ श्री
शुभमस्तु ॥ फाल्गुनमसे श्री कृष्णपक्षे द्वादश्यां १२ वार चं
द्रवार ॥ शुभमस्तु ॥ श्री श्री श्री श्री श्री
संवत् १८२७ तत्रमासे फाल्गुन से कृष्णपक्षे द्वादश्यां वा
वार ॥ श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री

ॐ स्वस्तिश्रीगणेशायनमः ॥ ॐ तत्सत् ॥ हरिः ॐ ग
णानान्त्वागणपतिर्ठ हवामहे ॥ प्रियाणान्त्वा
प्रियपतिर्ठ हवामहे ॥ निधीनान्त्वा निधिपतिर्ठ
हवामहे ॥ वसोमम ऽआहमजानिगर्भधमात्
मजासिगर्भधम् ॥ १ ॥ ॐ स्वस्तिन ऽइन्द्रो वृद्धश्र
वा स्वस्तिनः पूषाविश्ववेदा ॥ स्वस्तिनस्तार्क्ष्यो ऽअ
रिष्टनेमि ॥ स्वस्तिनो बृहस्पतिर्दधातु ॥ २ ॥ ॐ प
यः पृथिव्यां पयः ऽओषधीषु ॥ पयो दिव्यंतरि

देषं गतो जीवः मुक्तो भोजकटं तथा सौराष्ट्रं तु स्थानियो तु राहुश्च मल[illegible]तथा
कैलासपर्वतं गत्वा स्वस्थानं ब्रह्म देवताः अमरावती गतः शक्रो वह्नि[illegible]विमं
डलं लंकापुरी गतः सौम्यः ईशाने तु गदाधरः उर्द्धं ब्रह्मा लधो नाग सहस्र
शिव सन्निधौ पृथिवी मभिमध्ये तु पोषो गता हीतलं समुद्रं तु गस्ति ध्रुवो
मेरौ स्तपोत्तरे ध्रुवं पद दक्षिणे कमल खंडः सप्त सागराः नद्यश्चैव नदा।
श्चैव पर्वता श्च वनस्पतिः पांतु देवगणाः सर्वे पूजामादाय सादरं इष्ट कामत्र
दातित्वं पुनरागमनाय च ब्रह्मा गावो नरेंद्राश्च ब्राह्मणाश्च विशो वतः पूजिता
श्चपि पूज्यंते निर्दत्य मभा निताः १ अथ ब्रह्मणां दक्षिणा धेनुशंखो वृषो
रक्तौ कांचनं पीतवस्त्रकं श्यामं कृष्णं कृष्णश्च गौः कृष्णा छागो धूम्रकं समदक्षिणा।

२२ गहङ्गाकुसुमाश्चैव ताम्बूलस्यानं परमेश्वरः यत्र ब्रह्मादयो देवा तत्र गच्छ हुताशन इति
विसर्जनं ग्रहहव्यै ब्राह्मणभोजनं ग्रहहव्यं गुडौदनं पायसं च हविष्यं क्षीरव
ष्टिकं दध्योदनं हविष्यं पूर्णमासं चित्राकमेच दद्यात् ग्रहक्रमादेतत् द्वि
जेभ्यो भोजनं बुधः गुडौदनं सूर्याय ॥ घृतपायसं सोमाय मसूरान्नं भौ
माय क्षीरौदनं बुधाय दध्योदनं गुरवे घृतौदनं भृगुकाय ॥ कृशरं शनये
छागमांसं राहवे केतुभ्य चित्रौदनं इत्यादिनैवेद्यमपि पूजनं सम
र्पयित्वास्ताल्लिखितेन १११ इति श्रीरुद्रबोधिनी होमपद्धति समाप्तं ॥ सं
वत् १९०७ मासोत्तमे मासे पौषमासे शुक्लपक्षे पुण्यतिथौ ए[illegible] पूंया
बुधवासरे एण युतायां लिखितं गंगारामेण स्वपठनार्थे श्री राम सहा[illegible]य राम राम

॥पचादे॰ य॰ धि॰ मत्र॰ चरत्तार्थी॰ ही परत्वे नवाङ्को

सार्थे सत्रानंबाध्ये रणाप्रवर्त्तनं ॥ तत्रानुवादय: ॥ः॥ एधाांसं ता ॥ लोटा ३। तुह्योस्तातङ्॥ शिषिवा भवतु। भवतात्॥ भवतां। भवंतु॥ सेर्ह्यपिच्च॥ अतः परस्य हेर्लुक्॥ भव। भवतात्। भवतं। भवत। भवा नि। भवाव। भवाम॥ आद्धय इति नाधो दृष्ते भवसोम्य॥ आयुष्मान्। भवतु। भवान्॥ सन द्यत नोतीते॥ दिपु। तां॥ अन्। सिप्तं। त॥ मिपि। व। म। तान्न॥ अतां॥ अंत। थास्॥ आथां॥ ध्वं॥ इ। वहि। महि॥ अतीता यामत्रेर्दा मह्यादवीक् यावत् दाजा भिन्ना: ॥ प्रथमयाम द्वयं दिवसः॥ सकल: सोद्यतन: ॥ नाक्तयद्यतनो यस्मिन्नतीतेकाले तत्र द्वितादय: ॥ः॥ एधांसे

ईयसां। ईरन्। ईथास्। ईयाथां। ईध्वं। ईय। ईवहि। ईमहि। विधिः। कर्त्तव्यार्थोपदेशः। संभाव
नं कल्पनं। तत्रपादादयः। ०। एषां संज्ञालिङ्। ३। २। या। ३तः परो याड् स्यात्। भवेतां। भ
वेतां। पुस्ईट्। २। ३ तः परस्य पुस् ईडागमः भवेयुः। भवेः। भवेतं। भवेत। यामिपा। अ
तः। परो। यामियं स्यात्। भवेयं। भवेव। भवेम। शिष्यो गुरुस्तुत्को भवेत्। भवेदसौ वेद। विहृतस्य
ए स्यात्॥ आशीः प्रेरणयोः॥ तुप। तां। अंतु। हि। तं। त। आनिप। आवप। आमप। तातं। आतां
अंतां। स्व। आथां। ध्वं। ऐप। आवहैप। आमहैप। ०॥ अप्राप्तप्रार्थनाऽऽशीः। परस्मै

अं ६

ज्ञा लङ्। ४ ।दिवि सीमा। मिकार उच्चारणार्थः। दिवदविद् धातोः। अभवत्। अभवतां। अभ
वन्। अभवः। अभवतं। अभवत। अभवम्। अभवाव। अभवाम। ह्योऽभवत्त्वत्सुत्रः। पदे [illegible]
। याप्। यातुस्। उस्। थप्। अथुस्। अ। णप्। व। म। ए। आते। इरे। से। आथे। ध्वे।
ए। वहे। महे।। ॥ धातोः पदे लेऽनौ तिको ले णवादयः।। एषां संज्ञा लिट् ॥ ६ ॥ परिक्षे
उत्ता। र्थे णादियोजे धातोर्द्विर्वचनं। सस्वरादिर्द्विः। अनेकस्वरस्य धातोः स
स्वराद्योऽवयवोऽद्विरुक्तो द्विर्भवति। णादिः कित्। अपि णादिः कित्। अस्यऽऽदोर्णादौ।
पूर्वस्याऽकारस्य [illegible] स्य च अकारो णादौ परे। ह्रस्वः। पूर्वं संबंधि नो दीर्घस्य ह्रस्वः

साङ्गानं तस्मै नम पितामहाय शाल्यग्रा नुविषये लपरोक्षे लेट् २।

संसिद्धंतिरू

तेतिवे

तच्छ्रवं सबलं वा चांपरित्यज्याज्ञुद्धलक्ष्यस्तसंगीकृत्य यज्ञावपरमेश्वरयो
रैक्यं [illegible] सएव मोक्षः सकर्षः ।। यथा महदाकाशो घटमठोपा
धिविवर्चतेतस्यपृथ्वं सो महदाकाँत यथा जीवपरमेश्वरयोरैक्यं सएव मोक्षः
सिद्धं तथाहि वेदांता वदन्त तर्के [illegible] क्षपामतिर्थैस्तापरं माययामायकर्म कला
कुल्लाहतधियो द्वैषोषकाः ।। अन्येभेदरताव्यवादकलहास्ते तत्वतो वंचि
ताः ।। तस्मात्तसिद्धमतत्वमात्मकमयं धीरः परं संश्रयेत् ।। १ ।। नानास्वांप
चतन्नवादपटवोमायांधकारावृताः सांख्यावेष्णवा वैदिकाविधिपरा स
न्यासिनः स्नातकाः सौरानीपपटाः प्रपंचनिरताबौद्धाजिनाश्रावकाः एते क
ष्टरताक्रियाभयगतास्ते तत्वतो वंचिताः तस्मात्सिद्धमतं स्वमासकमयं
धीरः परं संश्रयेत ।। शैवाः पशुपतामहाव्रतधराः कालामुखोजंगमा
गारोद्राः सकलेएदगणपतिं ध्यायंतिचितेनिःशंसकाः कोलकुल्लात्मा

त

४

चारनिरताः कापालिकाः शांभवाः ॥८॥ तेऽन्ये हि मंत्रतंत्रनिरतास्ते तत्त्वतो वंचि-
ताः ॥ तस्मात्ताचार्या वक्रुदाक्षिताऊतरतान ग्रव्रतातापसाः ॥ नानातीर्थनि-
षेवका जपपराः मौनेस्थिता नित्यशः नित्यं चानशनादिनात्मदमने द-
त्तावधानाः परं येतेतेरखलुः दुःखभारनिरतास्ते न तत्त्वतो वंचिताः ॥ तस्मा-
त्त चार्वाकाचतुरास्वतके निपुणा देहात्मवादे रताः ॥ सर्वेषांमतिरस्ति दुः-
सहपरा द्वैतेपराघातिकाः ॥ कर्तारं प्रभजंति याजनरता भूतेषु येनिर्दयाते
वामादिककल्पमेव विफलं नैवास्तिमोक्षं परं ॥५॥ इदानीं महावाक्यार्थमु-
खेन बोधकथ्यते ॥ यमनियमादिसाधनसंपन्नामधिकारिणामनुग्रहाय
=थ हिंसा सत्यमस्तेयब्रह्मचर्यापरिग्रहाः ॥ एते पंच यमाः शौचसंतोषस्वा-
ध्यायतपः ॥ ईश्वरः प्रणिधानायमाः ॥ तत्र महावाक्यं तत्पदं त्वंपदं चेति पदद्वयम-
स्ति ॥ तत्पदस्य त्वंपदस्य वाच्यमर्थं लक्ष्यमर्थं च कथयामि ॥ तत्पदवाच्यार्थं मा

४

२

ध्यात्मं चेतयितव्यमधिभूतं क्षेत्रज्ञस्तत्राधिदैवतं वागध्यात्मं वक्तव्यमधिभू
तं अग्निस्तत्राधिदैवतं हस्तावध्यात्मं ग्रहीतव्यमधिभूतं इंद्रस्तत्राधिदैव
तं तमोध्यात्मं विकारयितव्यमधिभूतं ईश्वरस्तत्राधिदैवतं एवमध्यात्म
अधिभूताधिदैवतं तत्सर्वमुक्तं स एव परमात्मा निर्विकारो निर्विकल्पो नि
रामयो निर्गुणो निरंजनो सर्वगतः सर्वव्यापि सर्वज्ञः सूक्ष्मो अंतरज्ञो हेरः प
रब्रह्म आत्मैवेदं सर्वं ब्रह्मैवेदं सूक्ष्मो नित्यो विर्यो अक्षरमपरब्रह्म इति वि
ज्ञानमानंदं ब्रह्मेति सत्यं ज्ञानमनंतं ब्रह्मेति एकमेवाद्वितीयं ब्रह्मेति ओं
मित्येकाक्षरं ब्रह्मेति एवमादिभिर्विशेषणैर्विशेषितं परंब्रह्म तदहम
स्मि प्रतिपद्यते श्रुतिभ्यः नालमहत्स्वेगं धोत्यात्मवदिति आत्मानावत्
शब्दादयो आत्मानं न जानंति परस्मात्मप्पंनज्ञा[illegible]त्वात्त्वा [illegible]घटादिवत्

२

तोजीवोविज्ञानमयपरमात्मानंनलिप्यते कर्माणांपातकेनेतिश्रुतिः पाथारस्यो
पिकोंतेयनकर्मोतिनलिप्यते॥ श्रोत्रमध्यात्मं श्रोतव्यमधिभूतं दिशस्तत्राधि
दैवतं त्वगध्यात्मं स्पर्शयितव्यमधिभूतं वायुस्तत्राधिदैवतं चक्षुरध्यात्मं
दर्शयितव्यमधिभूतं सूर्यस्तत्राधिदैवतं जिह्वाध्यात्मं रसयितव्यमधिभू
तं वरुणस्तत्राधिदैवतं नासिकाध्यात्मं घ्राणयितव्यमधिभूतं अश्विनौकु
मारावधिदैवतं पादावध्यात्मं गतव्यमधिभूतं विष्णुस्तत्राधिदैवतं पायु
रध्यात्मं विसर्जयितव्यमधिभूतं मित्रस्तत्राधिदैवतं उपस्थमध्यात्मं आनं
दयितव्यमधिभूतं प्रजापतिस्तत्राधिदैवतं मनःअध्यात्मं मंतव्यमधिभू
तं चंद्रोधिदैवतं बुद्धिरध्यात्मं बोधयितव्यमधिभूतं ब्रह्मातत्राधिदैवतं
अहंकारोध्यात्मं अहंकर्तयितव्यमधिभूतं रुद्रस्तत्राधिदैवतं चित्तम